

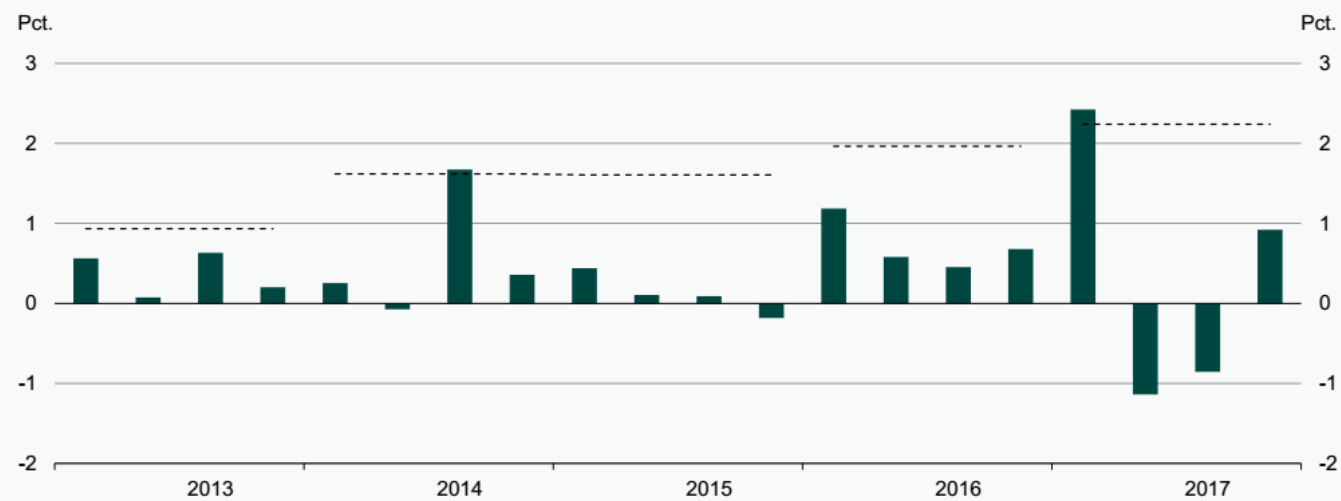
GENERALFORSAMLING 2018

Formandens beretning
Kolja Nilsen, CEBRA

BNP STIGER FORTSAT

Figur 1.1

Kvartalvis real BNP-vækst

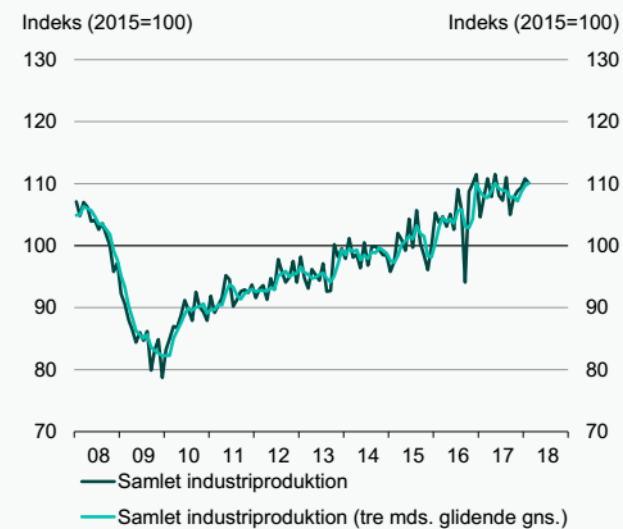
Anm.: De stiplede linjer angiver de årlige vækstrater.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

PRODUKTIONEN STIGER

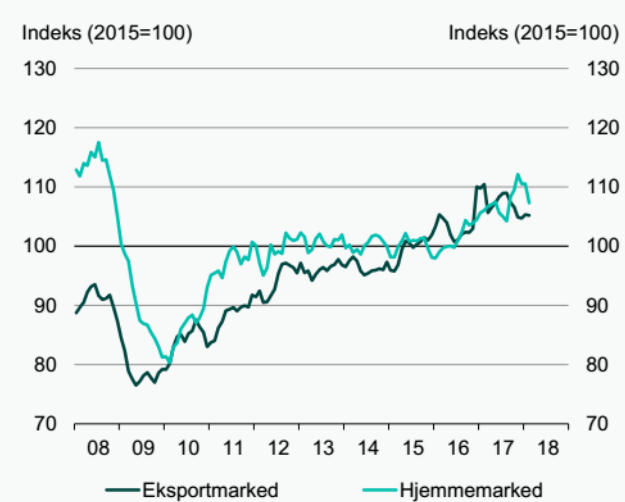
Figur 1.2

Industriproduktion

Figur 1.3

Industriomsætning (tre mds. gennemsnit)

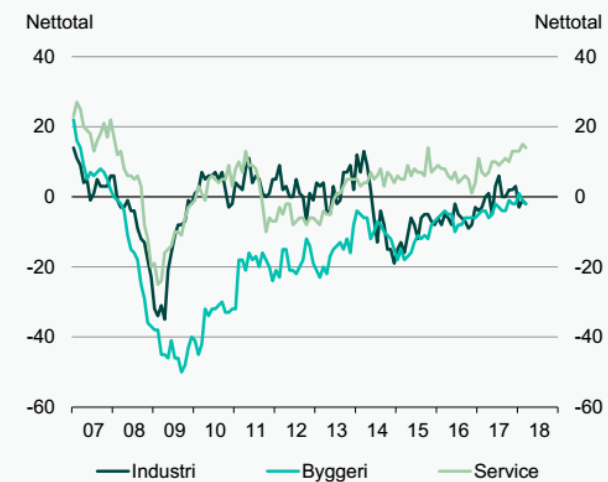
Anm.: Industriomsætningen i figur 2 er målt i løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik.

BYGGERIET MANGLER ARBEJDSKRAFT

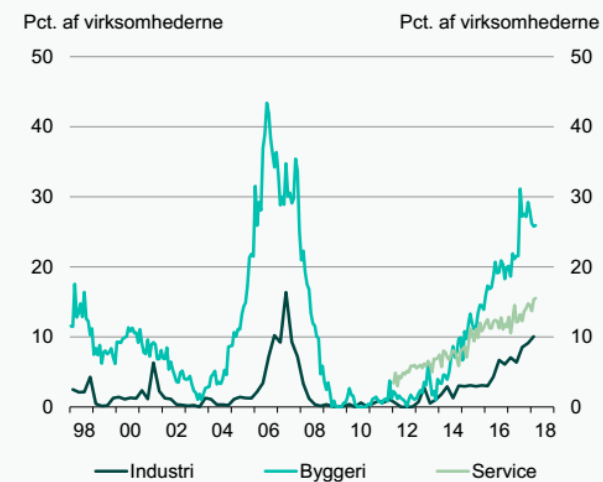
Figur 1.4

Sammensatte konjunkturbarometre for industri-
en, byggeri og serviceerhverv

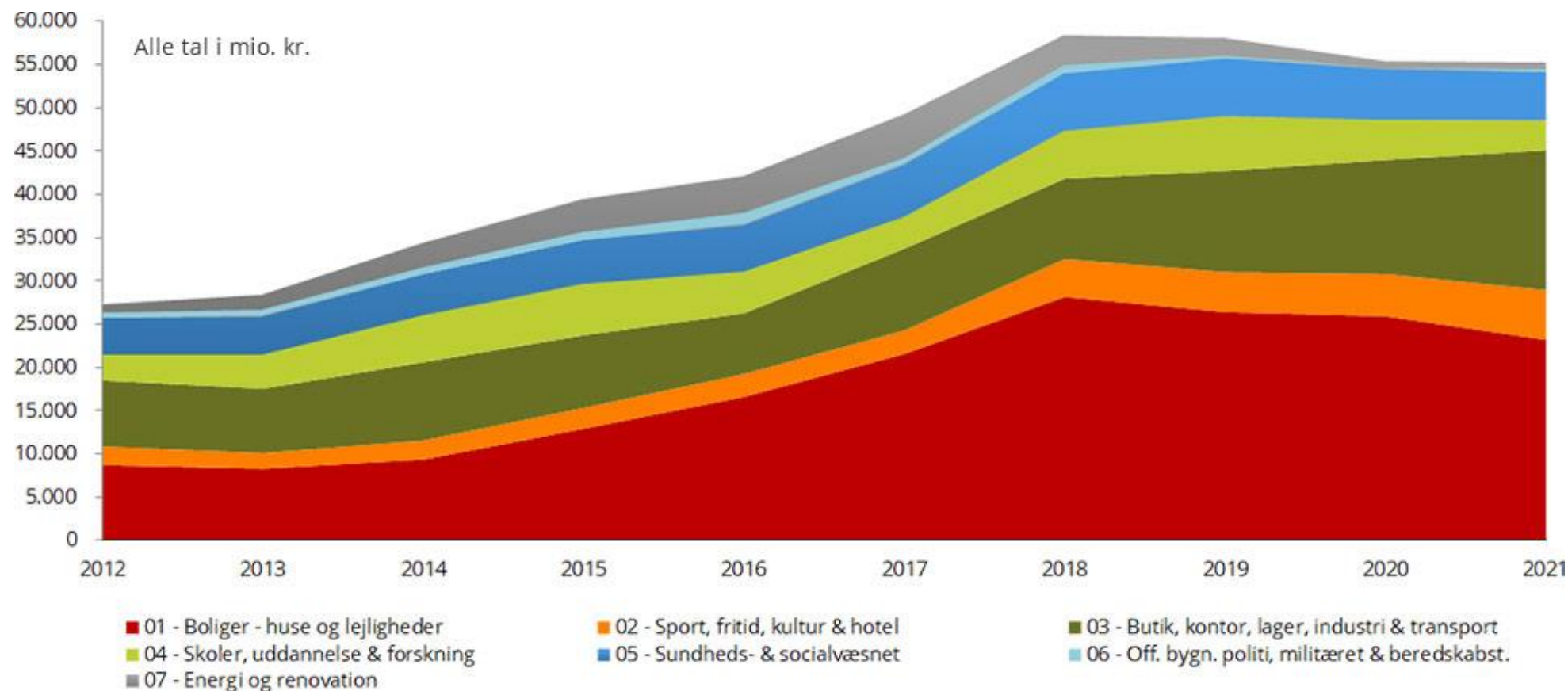
Figur 1.5

Virksomheder som melder om mangel på ar-
bejdskraft som produktionsbegrænsning

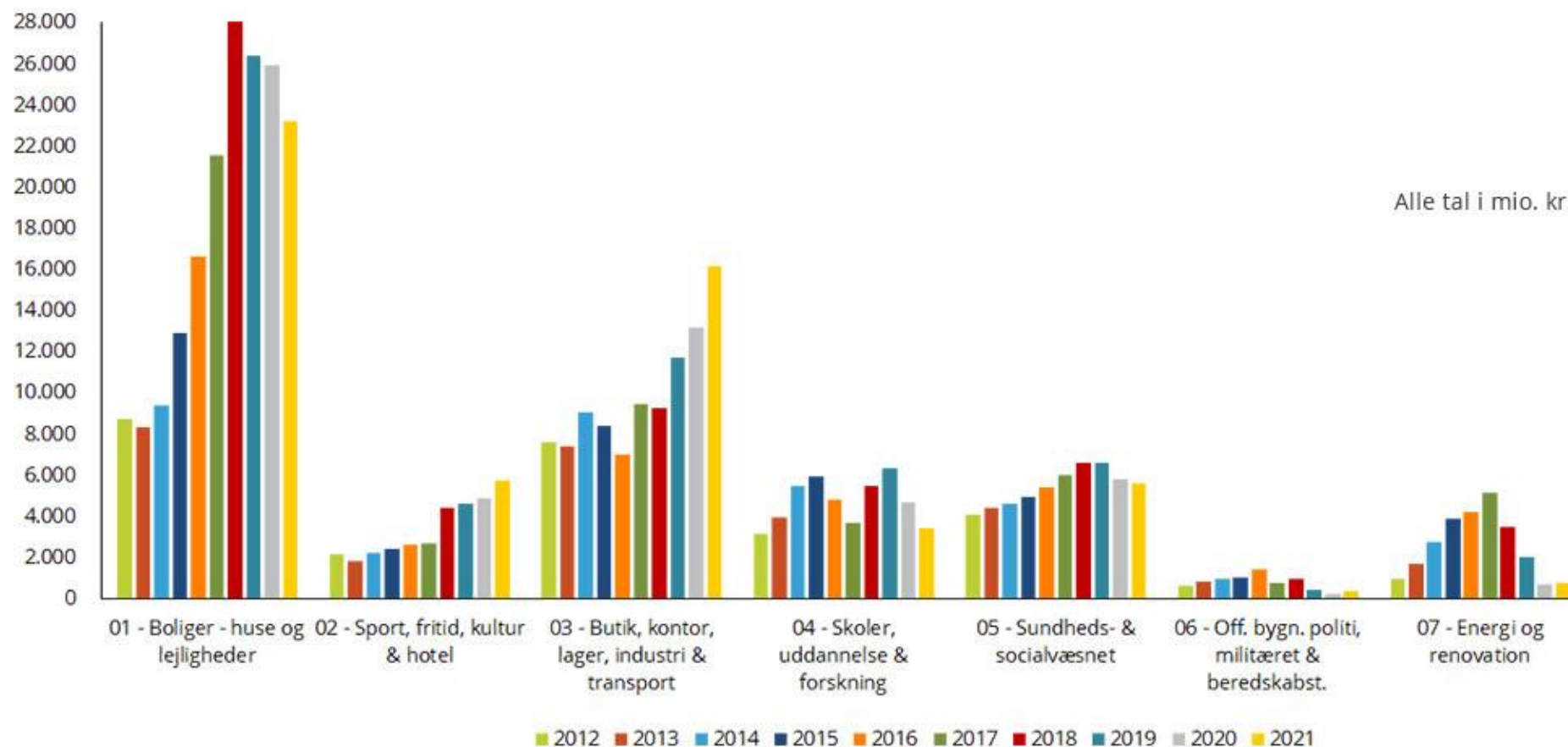

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

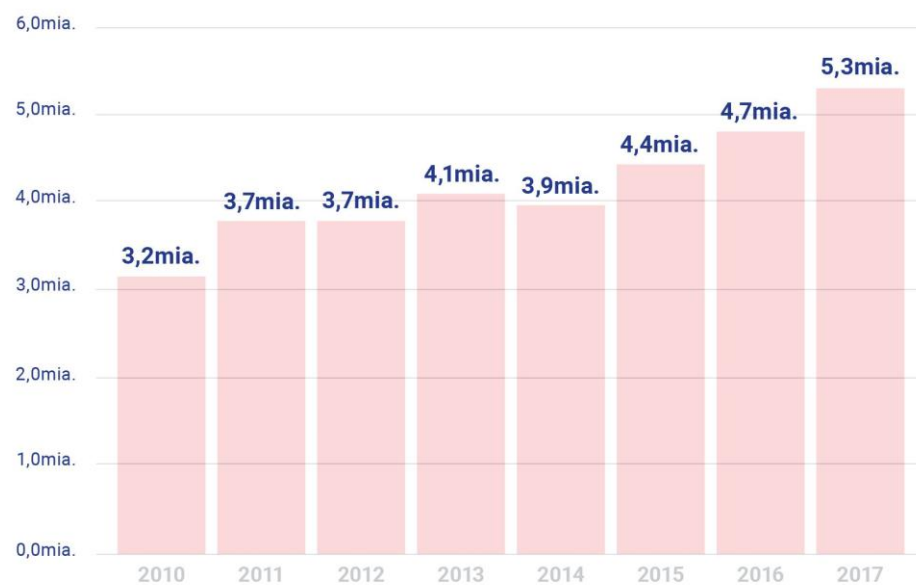
BYGGEPROJEKTER OVER 50 MIO. KR.

BYGGEPROJEKTER FORDELT PÅ TYPER

MEDLEMSOMSÆTNING 2017

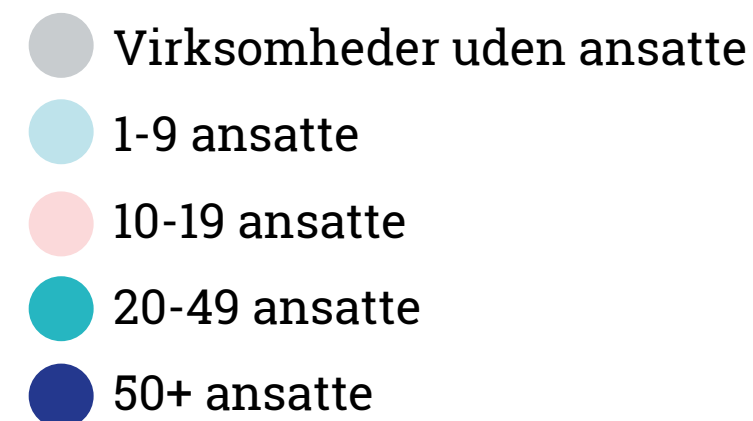
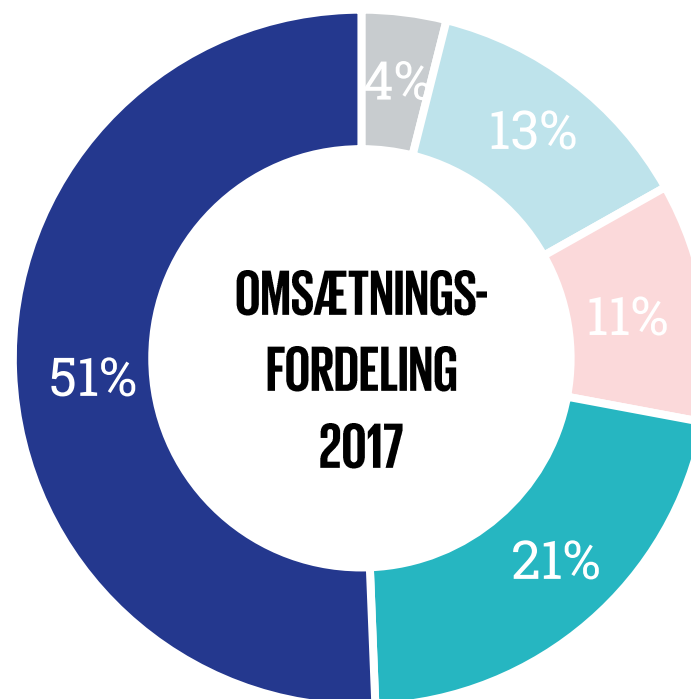
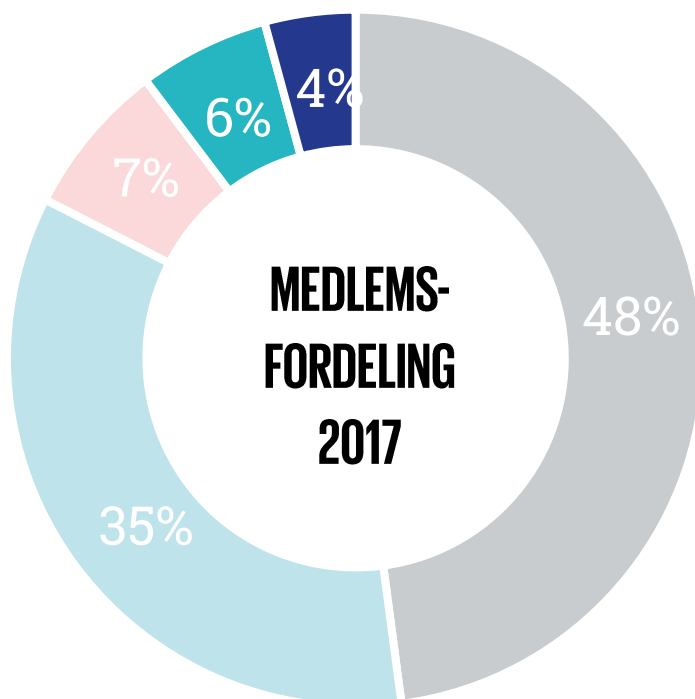

TOTAL
HONORAROMSÆTNING

5,3
MIA

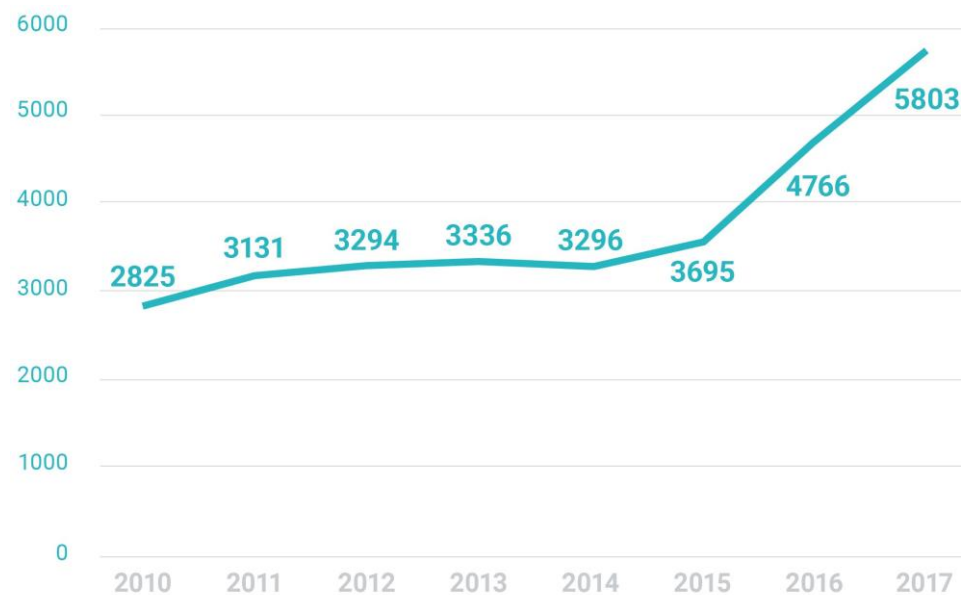
i DKK, 2017

MEDLEMS- OG OMSÆTNINGSFORDELING

Metode: Aktive antal medlemmer efter skæring per. 1. april 2018

ANTAL BESKÆFTIGEDE

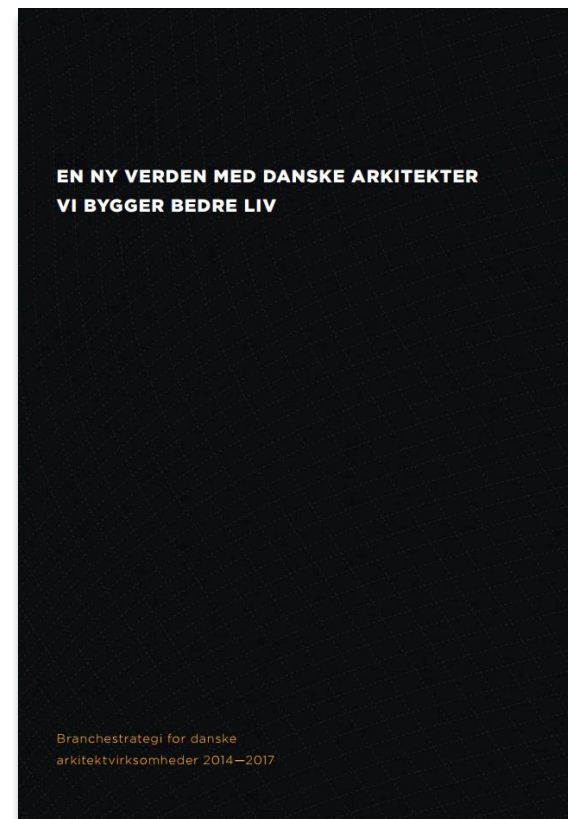
BESKÆFTIGEDE
MEDARBEJDERE

5803

2017

BRANCESTRATEGI

- En strategi for 2014-2017
- Lavet sammen med og for en hel branche
- En ny verden med danske arkitekter – vi bygger bedre liv

NY STRATEGI

” Entreprenører går efter også at tilbyde ingeniørydelser, ingeniører bliver klemte på den tekniske del og vender sig dermed mod den kreative del og udfordrer derfor arkitekterne på deres forretning. De fleste vil ikke sætte andre end arkitekter til at formgive. Men arkitekter kan, hvis ikke de gør noget, risikere at stå tilbage med en meget lille del af den samlede opgave. Citat fra interessentanalyse

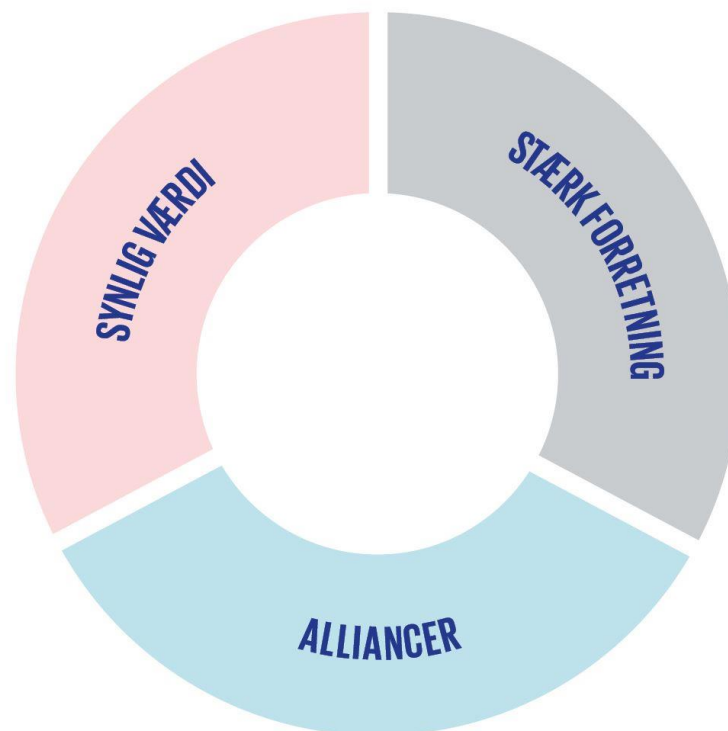
” Branchen er præget af mange små virksomheder, så det bliver en udfordring at følge med i digitaliseringen. Det kræver investeringer. Alle aktører bliver inddraget tidligere, så der skal arkitekterne kunne byde ind. Citat fra interessentanalyse

TRE STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER

Vi skal dokumentere vores værdiskabelse

Vi skal udvikle redskaber og metoder til dokumentation

Vi skal udvikle værdibaserede forretningsmuligheder

Vi skal sikre optimale rammevilkår

Vi skal styrke det kommercielle fokus

Vi skal udnytte digitalisering

Vi skal samarbejde tæt med byggebranchen

Vi skal stå sammen i arkitektbranchen

Vi skal styrke medlemmernes samarbejde, tværfaglighed og netværk

POLITISK INTERESSEVARETAGELSE

- fastholdelse af statens anvendelse af AB og ABR
- transaktionsomkostninger og bedre udbudsregler
- arkitekturpolitikken og understøttelse af Kulturarven
- energirenovering
- cirkulær økonomi og anvendelse af advisory boards anbefalinger til Folketinget
- høringssvar på nyt Bygningsreglement
- høringssvar ift EU regulering af bygningers energieffektivitet
- høringssvar om EU servicepas
- ændring af planloven

ACE

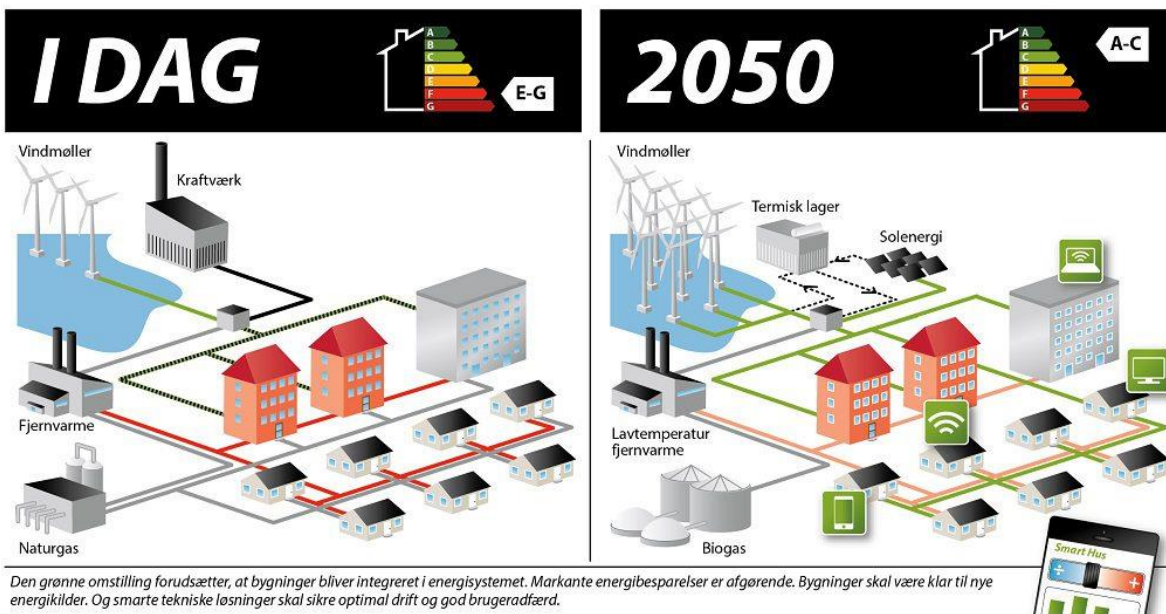
Der har det seneste år været stort fokus på:

- Nyt direktiv om bygningsenergieffektivisering
- Nedbringelse af transaktionsomkostninger
- Forsikrings- og ansvarsforhold
- Synliggørelse af værdiskabelse
- BIM

ARCHITECTS' COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DES ARCHITECTES D'EUROPE

(ENERGI) RENOVERING PÅ DAGSORDENEN

MORGENNAVTISEN
Jyllands-Posten

Tirsdag den 23. januar 2018 | **Debat** | 19

Hvorfor ikke lave en billig grøn omstilling, så vi kun producerer den energi, vi har brug for?

Henrik Lindved Bang, Bygherforeningen
Kim Lind Larsen, Bat-kartellet
Thomas Damkjær Petersen, IDA
Søren Dyck-Madsen, Det Økologiske Råd
Lene Espersen
Danske Arkitektvirksomheder
Henrik Garver
Foreningen af Rådgivende Ingeniører
Peter Rathje, ProjectZero
Annette Blegvad, Arkitektforeningen
Kim Mortensen, Dansk Fjernvarme
Michael H. Nielsen, Dansk Byggeri
Gert Johansen, Konstruktørforeningen
Hans Blinkilde, NCC
John Sommer, MT Højgaard
Kenth Kærhøg, Danfoss
Kim Nørh Skibsted, Grundfos
Ingrid Reumert, Velux Group
Christian Jølk, Rockwool

mål, hvis de nødvendige investeringer prioriteres rigtigt undervejs. Behovet for en helhedsorienteret tilgang til fremtidens energiinvesteringer stod krystalklart i forårets anbefalinger fra Energikommisionen: Den mest optimale og omkostningseffektive omstilling sker ved at kombinere udbygningen af vedvarende energi og en øget elektrificering med investeringer i energieffektiviseringer – og ved at balancere de tre "ben" med et konstant blik på omkostningerne.

Målet bør være et energisystem, hvor vi kun producerer den mængde energi, vi har brug for – og bruger den effektivt.

Når det er så vigtigt at balancere de tre "ben", er det langtfra tilstrækkeligt, når elseskabernes interesseorganisation, Dansk Energi, alene retter offentlighedens og politikernes fokus mod udbygningen af vedvarende energi og elektrificering.

Dansk Energis ønske – bl.a. fremført i en kronik i JP 5/1 – er, at omstillingen alene realiseres ved at

producere så meget grøn strøm som muligt. Men en omstilling, hvor vi sætter på alle tre "ben", vil uden tvivl være den billigste for Danmark.

Imponerende energiteknologiske tigerspring har gjort det langt billigere at producere sol- og vindenergi, og det skal vi glæde os over og udnytte.

Men grøn energi er ikke gratis. Som samfund skal vi stadig investere store beløb i infrastruktur og vedligeholdelse, når den grønne energi lagres, transporteres og transformeres.

Samtidig bliver omstillingen endnu dyrere, hvis vi fremskynder en elektrificering, som vores energiinfrastruktur endnu ikke er parat til at håndtere.

Det vil altid være dårligt købmændskab at investere penge i energi, der går til spilde. Derfor er det helt centralt, at udbygningen af vedvarende energi, elektrificering og energieffektiviseringer går hånd i hånd.

Hvis vi som samfund ønsker den billigst mulige omstilling, skal

energieffektiviseringer derfor også have en central rolle i den kommende energifaktale – side om side med udbygningen af vedvarende energi og elektrificering.

Forskningen peger på, at der både er energi og mange penge at spare, hvis vi skruer op for energirenoveringerne af vores bygninger. Beregninger fra Aalborg Universitet viser, at 35-40 pct. af varmemeforbruget i den danske bygningsmasse skal spares, hvis omstillingen frem mod 2050 skal ske mest omkostningseffektivt.

Gør vi ikke noget for at anvende energien mere effektivt, risikerer vi at stå med en årlig regning i milliardklassen. Samtidig har investeringer i energieffektiviseringer et enormt eksport- og beskæftigelsespotentialt.

I dag omsætter danske virksomheder energieffektive produkter og løsninger for 75 mia. kr., beskæftiger flere end 45.000 fuldtidsansatte og eksporterer for 34 mia. kr. årligt.

Energieffektiviseringsteknologierne er et af vores mest fremtids-

orienterede industrisegmenter med potentiale for at skabe job i hele landet – også uden for de store byer.

Men besparelserne kommer ikke af sig selv. Det kræver en langsigtet strategi med ambitiøse og forpligtende mål for energieffektiviseringer. Det kræver en konkret handlingsplan med nye initiativer, der gør det attraktivt for forbrugeren og erhvervslivet at renovere og bruge energien mere effektivt.

Det kræver en nytænkning af energispareordningen, så indsatsten gøres mere omkostningseffektiv, og at ansvaret rykkes fra energiselskaberne til en eller flere uafhængige aktører. Det kræver, at vores indsatser for energieffektivisering i bygninger differentieres, så tiltag fremover rettes mod de dele af bygningsmassen, hvor effekten er størst i et langsigtet perspektiv.

Vi appellerer derfor til, at politikerne med et nødvendigt fokus på energieffektiviseringer sikrer balance og godt købmændskab i den kommende energifaktale.

I de kommende måneder skal Folketinget igen sætte nye rammer for fremtidens energisystem i en ny energifaktale frem mod 2030. Det langsigtede mål er at blive uafhængig af fossile brændsler i 2050. Det er et ambitiøst, men realistisk

FOLKEMØDET 2017

FOLKEMØDET 2018

MIPIM 2018

FOKUSUDVALG

Aftaleret og juridiske forhold

- Formand: Flemming Andersen, Flemming Andersen Arkitekter
- Medlemmer: Peter Hüttel, C.F. Møller / Uffe Bay-Smidt, KANT arkitekter / Joanna Suder, Kristine Jensens tegnestue / Ulrik Dybro, Arkitema
- Bestyrelsesrepræsentant: Jens Ole Bahr, Friis & Moltke

Forretningsudvikling

- Formand: Torben Juul, Zeso architects
- Medlemmer: Lars Bo Lindblad, RUBOW arkitekter / Mogens Kristensen, LINK Arkitektur / Nina Mathiesen, COBE / Bente Damgaard, SHL
- Bestyrelsesrepræsentant: Trine Troelsen, Lundgaard & Tranberg

Bæredygtighed

- Formand: Søren Nielsen, Vandkunsten
- Medlemmer: Jakob Strøhmann-Andersen, Henning Larsen Architects / Henriette Falk Olesen, Aarstiderne Arkitekter / Lasse Lind, 3XN/GXN / Tomas Snog, AI
- Bestyrelsesrepræsentant: Katja Viltoft, JJW Arkitekter

Arkitektur- og byggepolitik

- Formand: Mette Skjold, SLA
- Medlemmer: Morten Toft, SWECO / David Zahle, BIG / Sara Buhl Bjelke, Urban Power / David Bülow-Jacobsen, Primus
- Bestyrelsesrepræsentant: Lone Wiggers, C.F. Møller

SEKRETARIATET

NYE AFTALEDOKUMENTER PÅ VEJ

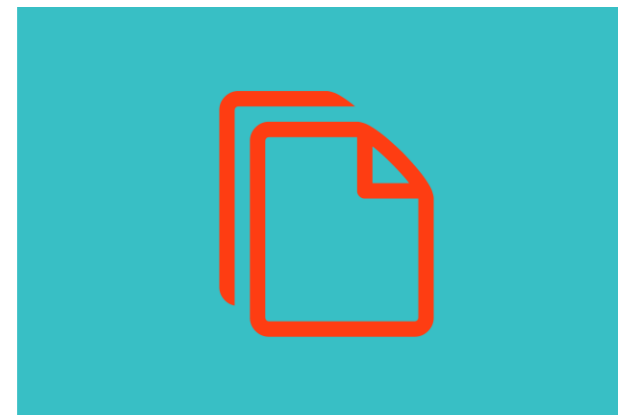
- ABR 18
- AB 18
- Forenklet ABR 2018
- Forenklet AB 2018
- ABT 18
- Betænkning og
- Appendikser vedr. Incitament, Projektoptimering, Projektudvikling og Driftskrav

NY YDELSESBESKRIVELSE FOR BYGGERI OG LANDSKAB

Fokus på:

- Introduktion af ny fasemodel: Udbudsprojekt & Udførelsesprojekt
- Inkorporerer entreprenørernes projektering og
- Synliggørelse af rådgivers ydelse i forbindelse med E-projektering
- Digitale ydelser indarbejdes i YBL
- Rådgivers ydelse og dokumentationskrav skal fastlægges mere præcist

BÆREDYGTIGHEDSTILLÆG

Bæredygtighedsledelse - Bæredygtighedsleder

- Opstiller krav, foretager prioritering og definerer niveauer
- Leder, fordeler og koordinerer opgaver og ydelser i henhold til aftaler med klient

Bæredygtigheds certificering - Certificeringsansvarlig

- Varetager dokumentation for overholdelse af krav og kommunikation med tredjeparts certificeringsorgan / kontrolinstans

Bæredygtighed, enkelt ydelser - Rådgivere

- Analyserer og vurderer bæredygtighedstiltag, dokumenterer resultater og overholdelse af krav
- Optimerer projekt i henhold til aftale med klient

Ydelser

- Livscyklusvurderinger (LCA)
- Totaløkonomi (LCC)
- Brugerinddragelse og brugerevalueringer
- Indeklima
- Teknisk udførelse
- Planlægning og proces
- Genanvendelse og bortskaffelse
- Kontekstanalyser
- Øvrige (generisk beskrivelse som kan tilpasses efter behov)

ARKITEKTUR MED MERVÆRDI - EKSEMPELSAMLINGEN

Herning Bibliotek, GPP Arkitekter og
Arkitektfirmaet Kristian H. Nielsen

Røsnæs Rundt, Spektrum Arkitekter

Vand på sidelinjen, Bisgaard Landskabsarkitekter

VÆRKTØJSKASSEN – DOKUMENTERET VÆRDISKABELSE

Miljø

Indeklima, Bymiljø
Bokvalitet, Arbejdsmiljø
Friarealer, Natur,
Klimatilpasning

Simuleringsværktøjer
Livscyklusvurderinger
Målinger

Udvalgte referencer
Circular Economy
Miljøvirkninger – CO2

Social

Trivsel, Sundhed
Produktivitet, Læring
Sammenhængskraft, Byliv

Brugerinvolvering
Dialogprocesser
Evalueringer

Arbejdsulykker
Sikkerhedsforhold
Gentrificering, ulighed

Økonomi

Samfundøkonomi
Investeringer, Kost
Afløst økonomiske effekter

Finansiering
Totaløkonomi
Forretningsmodeller

Anlægsøkonomi
Transaktionskostninger
Totaløkonomi

BEDRE PROJEKTKONKURRENCER – JA TAK!

Analyse af fire projektkonkurrencer

- Et enormt ressourcospild pga unødvendige krav til dokumentation
- At det vigtigste – i både bedømmelsen og det efterfølgende byggeri – er hovedgrebet

Vejledning for bedre projektkonkurrencer

- Målgruppen er bygherrer
- Pilotprojekt i Aarhus Kommune

Arkitekter: Det er løbet løbsk

”

Hvis dørgreb og fodlister fylder hele udsynet, når ingen i bund med at se på det vigtigste – nemlig at finde ud af hvordan selve bygningen skal skrues sammen

BLIV KLOGERE PÅ DIN BYGHERRES BUSINESS CASE

**BLIV KLOGERE PÅ DIN
BYGHERRES BUSINESS CASE**

... og få en sund forretning og en
øget kommerciel forståelse,
så du kan skabe stor arkitektur!

Ny uddannelse for arkitekter ▶

DANSKE
ARKITEKT
VIRKSOMHEDER

DANSKE BOLIGARKITEKTER

INSPIRATION FIND PROJEKT FIND ARKITEKT OM OS

VI SES PÅ INSTAGRAM
@danskeboligarkitekter

NYT BYGNINGSREGLEMENT – BR18

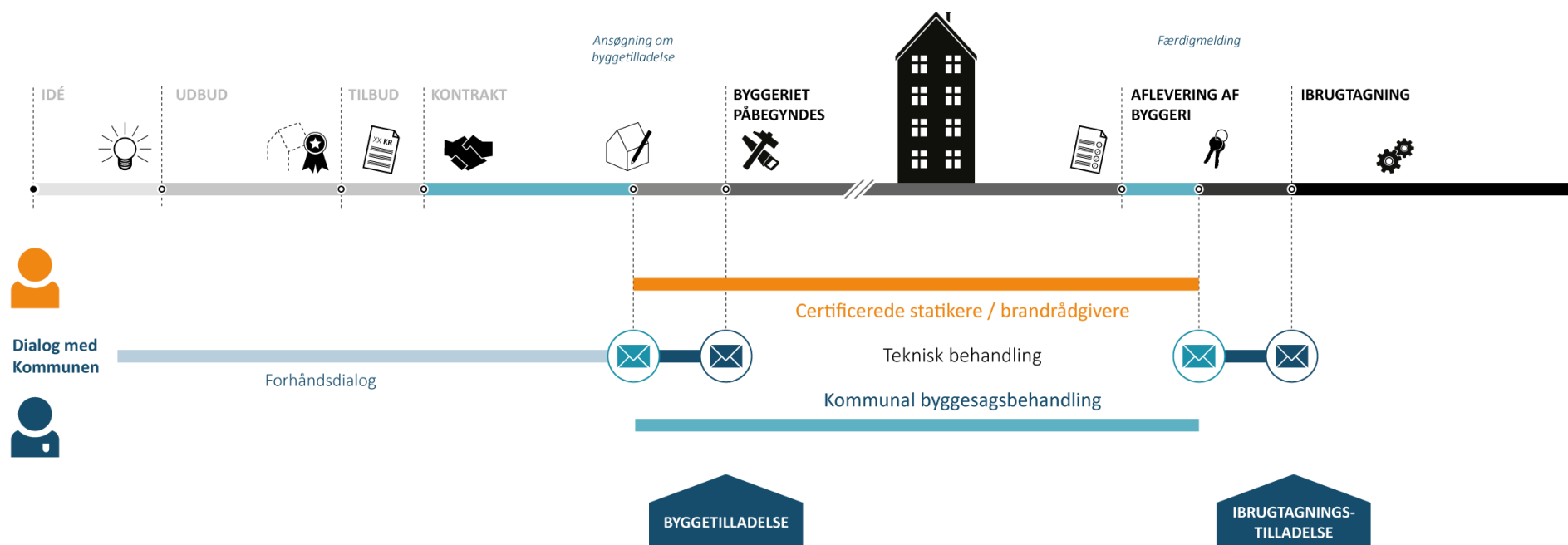

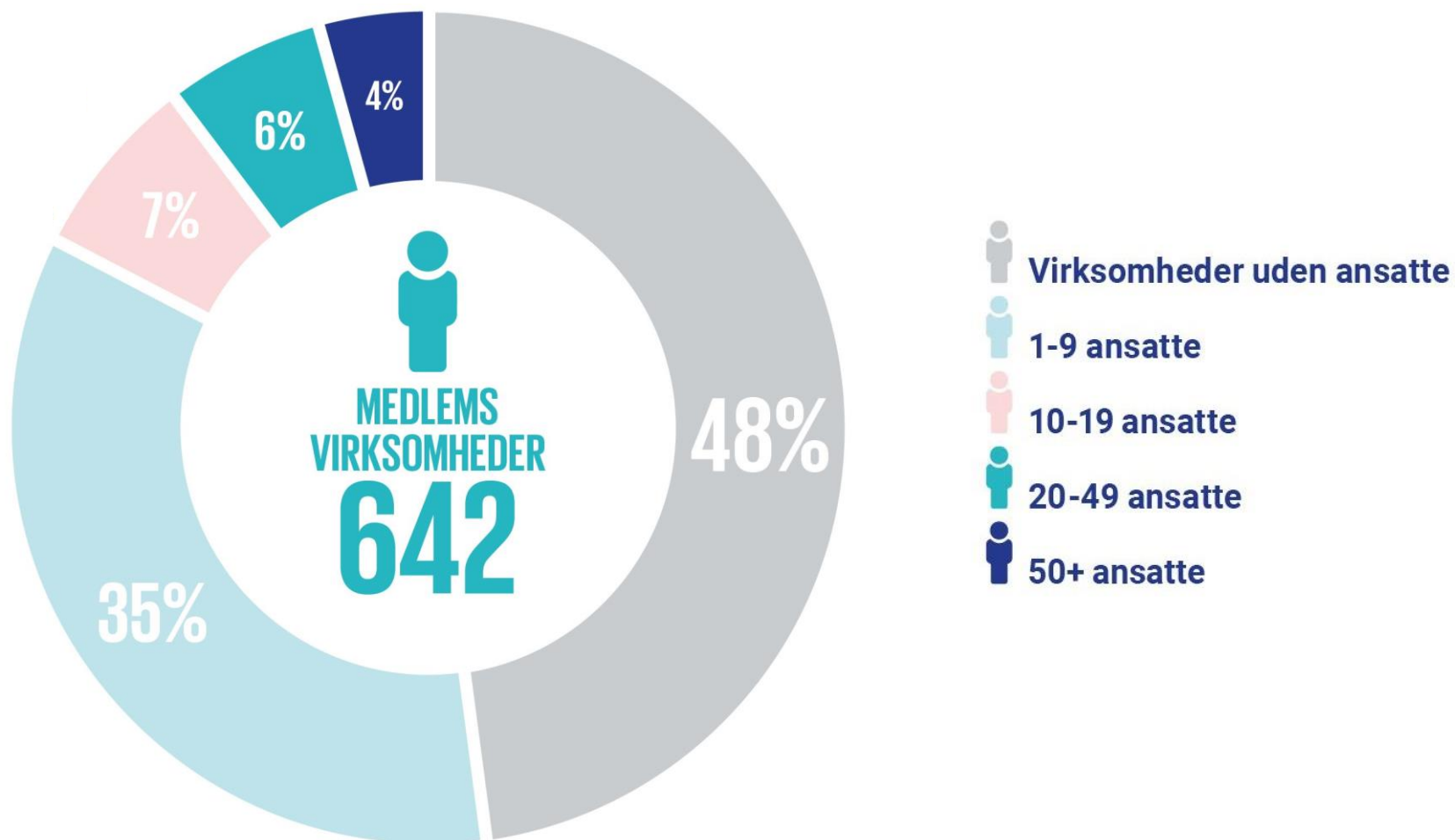
Illustration: Trafik- og Byggestyrelsen

FORSIKRING OG SKADER – MEDLEMMER

- 75-100 skader om året på den løbende forsikring udløser erstatning
- 35-40 mio.kr. i samlede årlige skadeudgifter
- Anslået byggesum 54-72 mia. kr. årligt

- Arkitektskader udgør 0,5 -1,5 promille af byggesummen
- Til sammenligning er det tidligere skønnet, at erstatningsudbetalinger for entreprenørers fejl koster mellem 15-20 %
- Entreprenørfejl koster 100 gange udgiften ved arkitekters fejl

MEDLEMSFORDELING EFTER VIRKSOMHEDSSTØRRELSE

KONTINGENTINDTÆGTER

2015

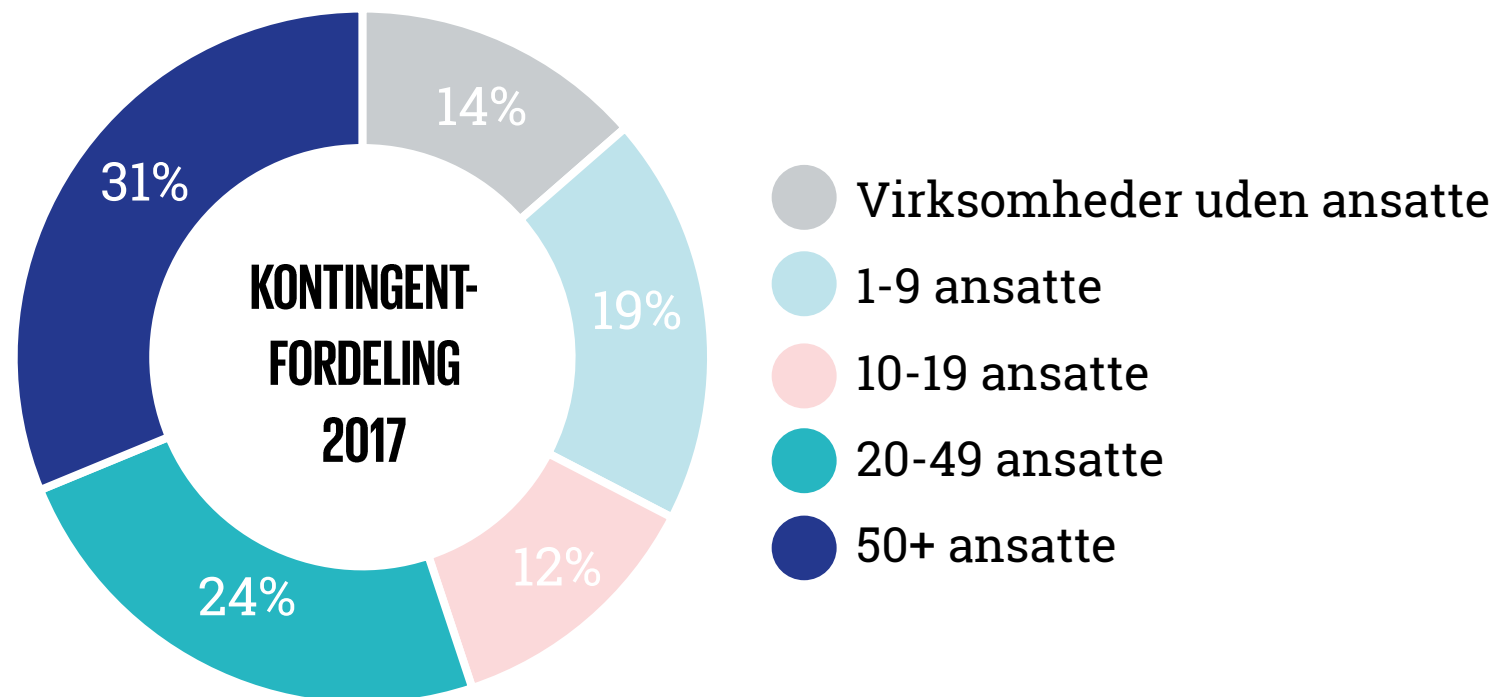
10,4 mio kr

2016

11,5 mio kr

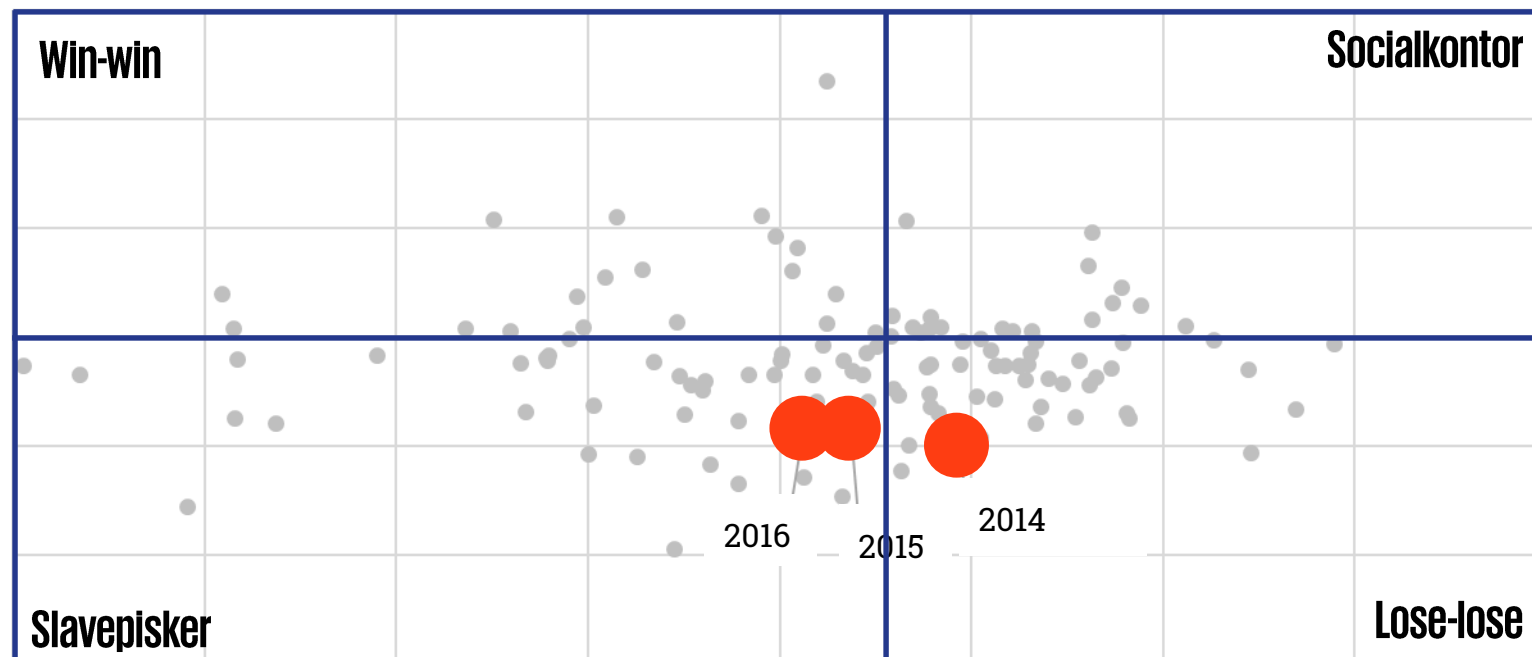
2017

12,6 mio kr

Kilde: Danske Arkitektvirksomheder

BENCHMARKING OG MEDLEMSBESØG

Kilde: Danske Arkitektvirksomheder

PERSONDATAFORORDNINGEN

- Træder i kraft 25. maj 2018
- Danske Arkitektvirksomheder har afholdt to seminarer og en workshop
- Samarbejde med advokatfirma om bl.a. gratis telefonrådgivning til medlemmer
- Vejledninger og anbefalinger er samlet på www.danskeark.dk

KOMMUNIKATION

Administrerende direktør Lene Espersen, Danske Arkitektvirksomheder, om totaløkonomi i offentlige byggeprojekter

For lidt totaløkonomisk tankegang i offentlige

SES VI PÅ BUILDING GREEN AARHUS?

18. & 19. APRIL • CENTRALVÆRKSTEDET

Danske Arkitektvirksomheder:
Arkitektur og bæredygtig byudvikling

...ljø, Aarhus Kommune.
...sion Danmark. Leif Jensen, Direktør,
Byudvikler. Signe Kongebro, Partner,
Partner, AART Architects.
ent, Bæredygtighed,

www.buildinggreen.eu/aarhus

PRESSE, PR OG POSITIONERING

Arkitekternes eksport er støt stigende over hele kloden

Arkitektvirksomheder bevæger sig ud i overhalingsbanen

**ellemstore arkitektvirksomheder med 40 til 80 ansatte oplever fuldt tryk på alle led

Danske Ark: Bevar niveaufri adgang

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har udarbejdet et udkast til ændringer af de adm BR15, hvor målet er at gøre re at opføre garager, carport Danske Arkitektvirksomheder af forslagene vil have positivt heriblandt funktionskrav til og affaldshåndtering, som danskeark.dk.

Danske Ark er stærkt skeptiske overfor, at ændre bestemmelserne om niveaufri adgang til stueetagen af en-familiehuse, og kravet om niveaufri adgang til toilet i stueetagen. Niveaufri adgang anses for at være en minimumsløsning i forhold til at sikre tilgængelighed og i tråd med FN's regler om lige muligheder for alle.

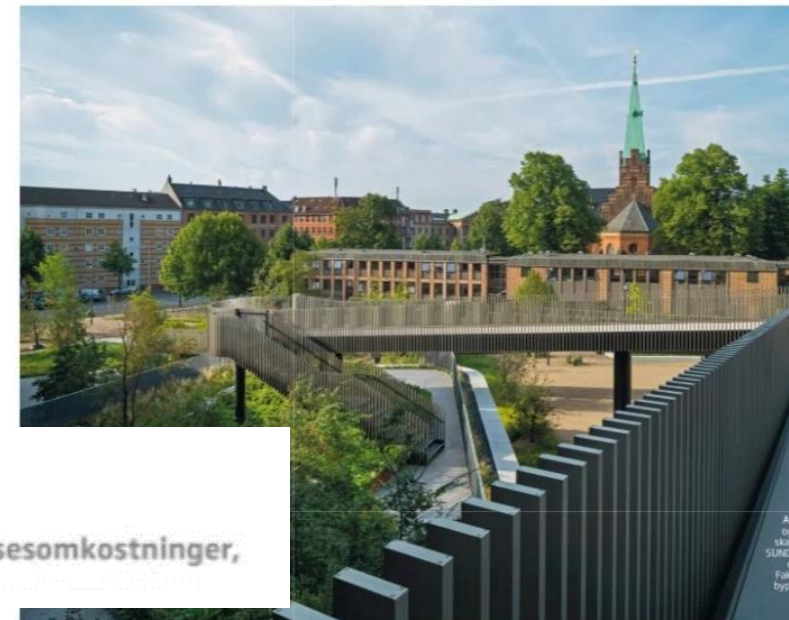
Energirenovering giver bedre boliger

Det nedbringer energiforbruget, giver det bedre indeklima og lavere vedligeholdelsesomkostninger, når man gennemfører ambitiøs energirenovering af boligblokke, viser ny rapport.

Lene Espersen, Danske Ark:

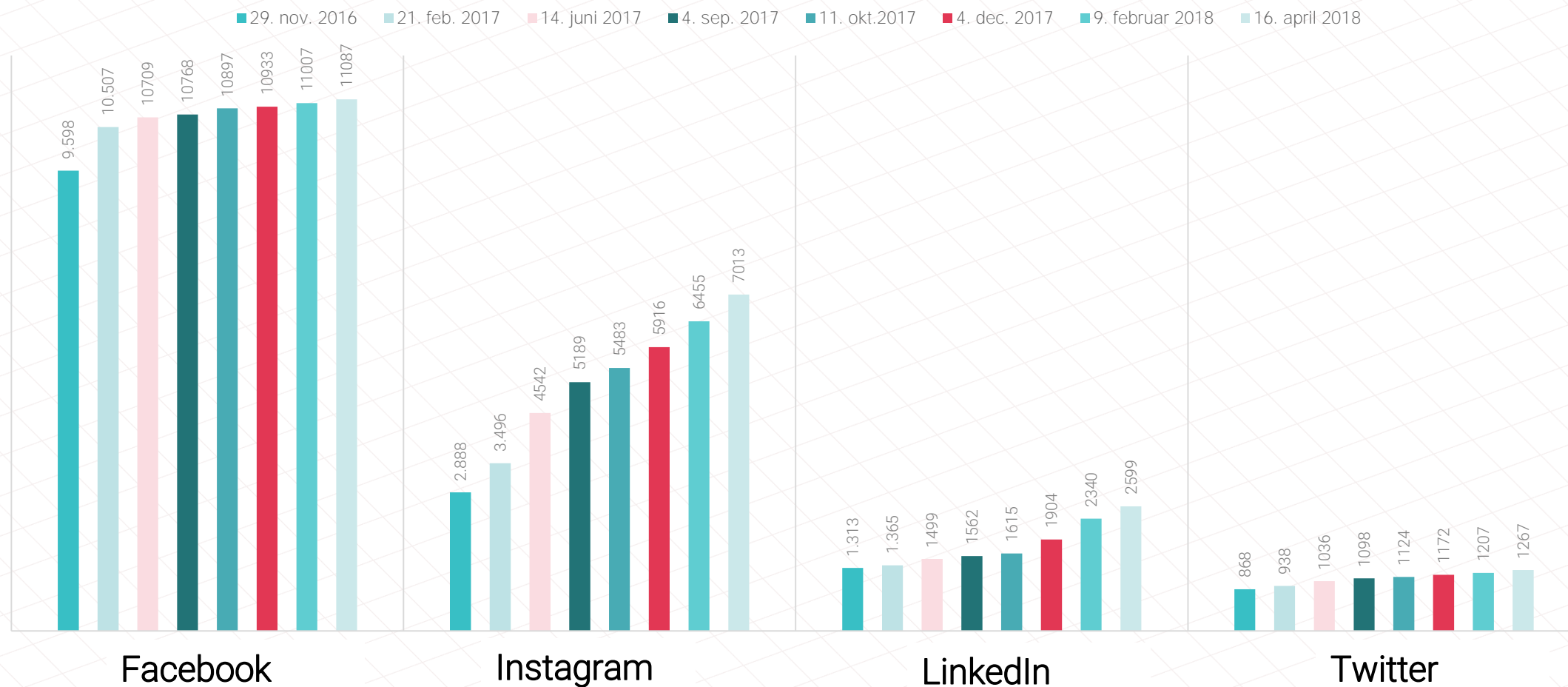
Stadig masser af plads til de særlige tegnestuer

DYRERE ARKITEKTUR ER BILLIGERE I LÆNGDEN

Ekspert: Ole Birk kan udløse FN-kritik af Danmark

SOCIALE MEDIER 2017/18 - FØLGERUDVIKLING

PUBLIKATIONER MM.

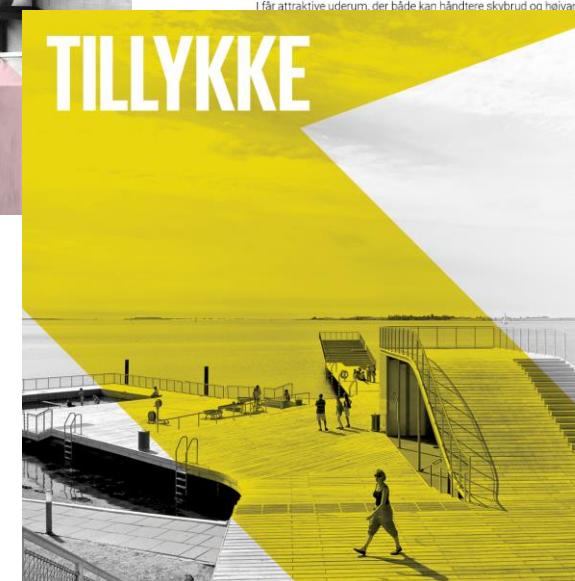
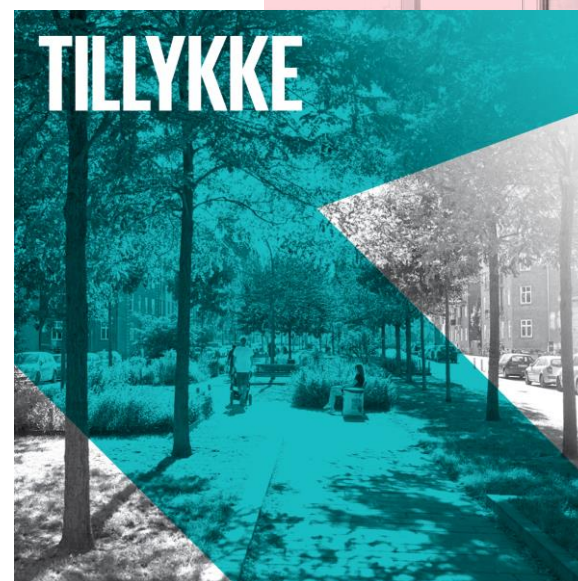
Kære byrådsmedlem, hjertelig tillykke med dit byrådsvalg og med din post som udvalgsmedlem

Nu bliver det hverdag og tid til at tage fat på nogle af de udfordringer I står overfor i netop din kommune. Der er nok at gå i gang med, det ved vi godt. En af de helt store udfordringer handler om demografi. Om et faldende befolkningstal, færre borgere i den erhvervsaktive alder og dermed dalende skatteindtægter. I andre kommuner er det befolkningstilvæksten og manglen på boliger, daginstitutioner og skoler, der er den største udfordring.

I begge tilfælde er der brug for langsigtede og gennemtænkte løsninger. Og det kan vores medlemmer arkitektvirksomhederne hjælpe jer med. De kan energirenovere jeres bygninger og dermed sørge for en bedre driftsøkonomi. De kan renovere jeres skoler, så indeklimaet bliver bedre (og børnene kvikkere) og kvadratmeterne udnyttes optimalt og sygef়aværet mindskes. De kan fors kne jeres byer, landskaber og offentlige arealer og gøre det mere attraktivt at bosette sig udenfor de større byer.

Gevinsterne kalder vi også merværdi. Det kan være både socialt, miljømæssigt og økonomisk. I f r ikke bare bygget eller renoveret en skole. I f r flere elever der vælger kommunens skoler frem for private skoler. I f r attraktive uderum, der både kan håndtere skovbrud og h lvande- og samtidig kan fungere som bypark og attraktioner der tiltrækker turister.

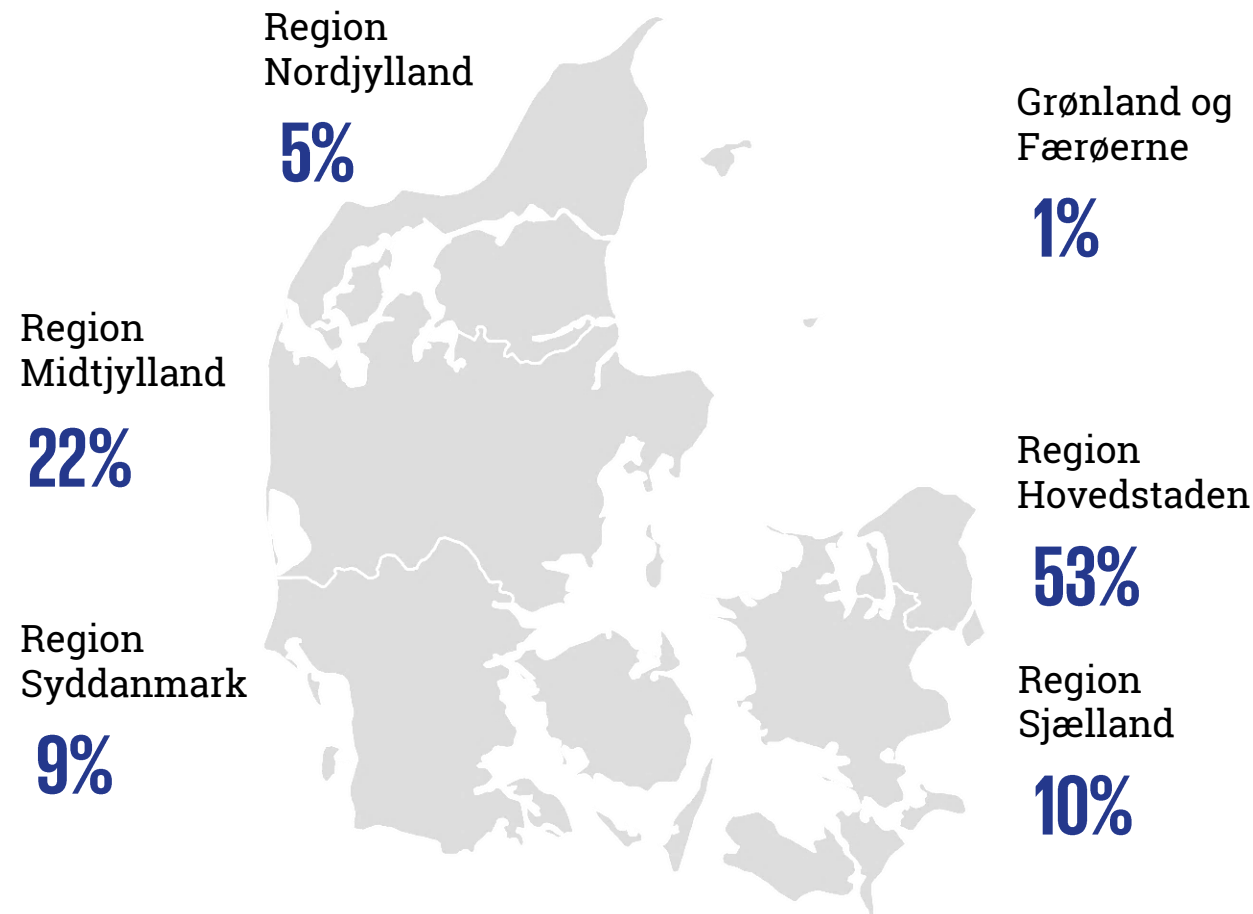
en masse eksempler på vores

MEDLEMSUNDERSØGELSE 2018

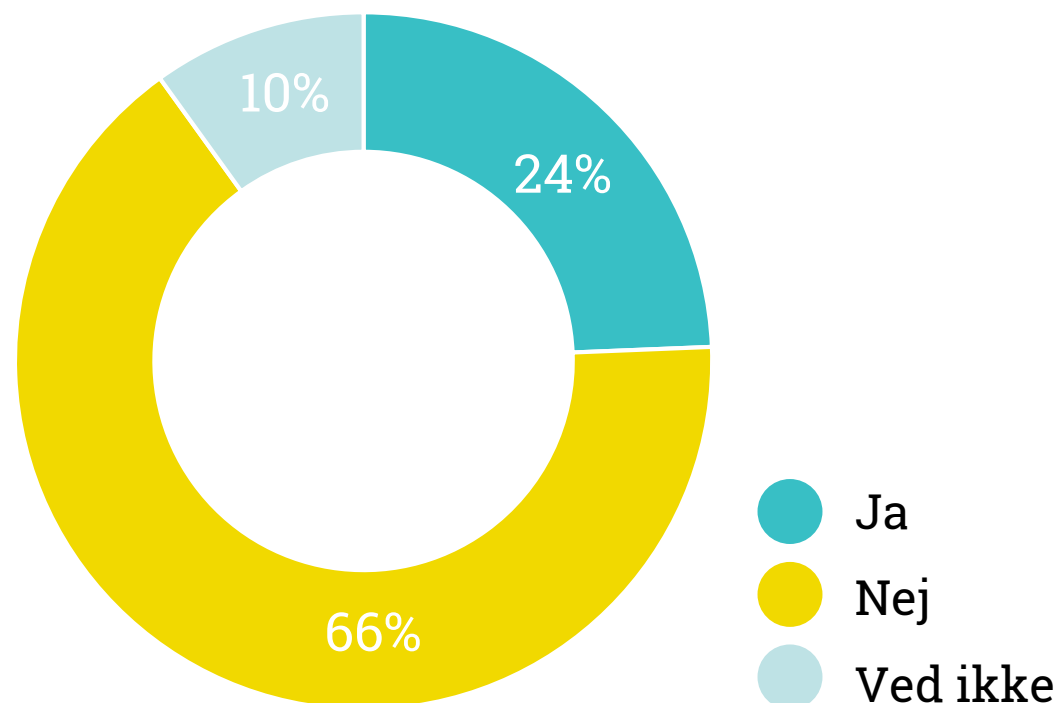
SVARPROCENT

27%

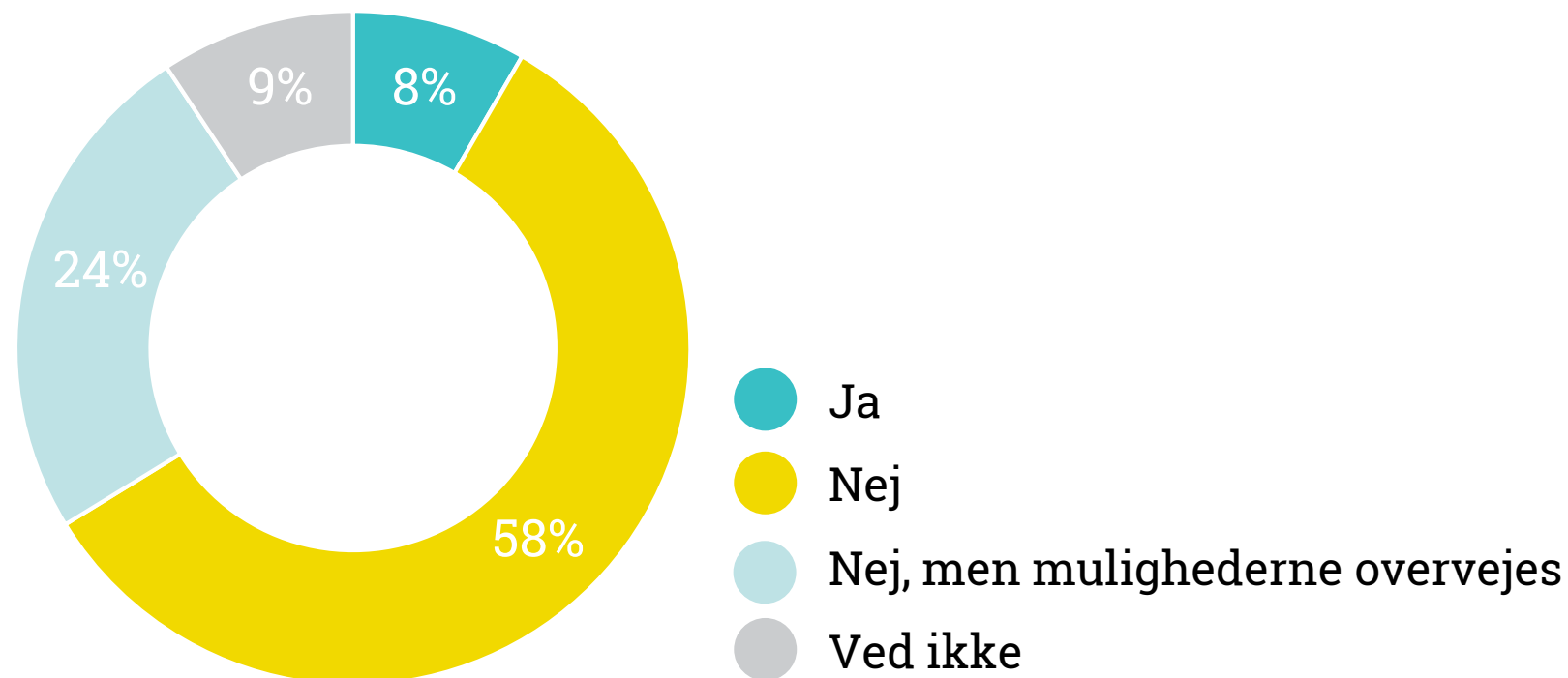
GENERATIONSSKIFTE

Står din virksomhed overfor et generationsskifte inden for de næste år?

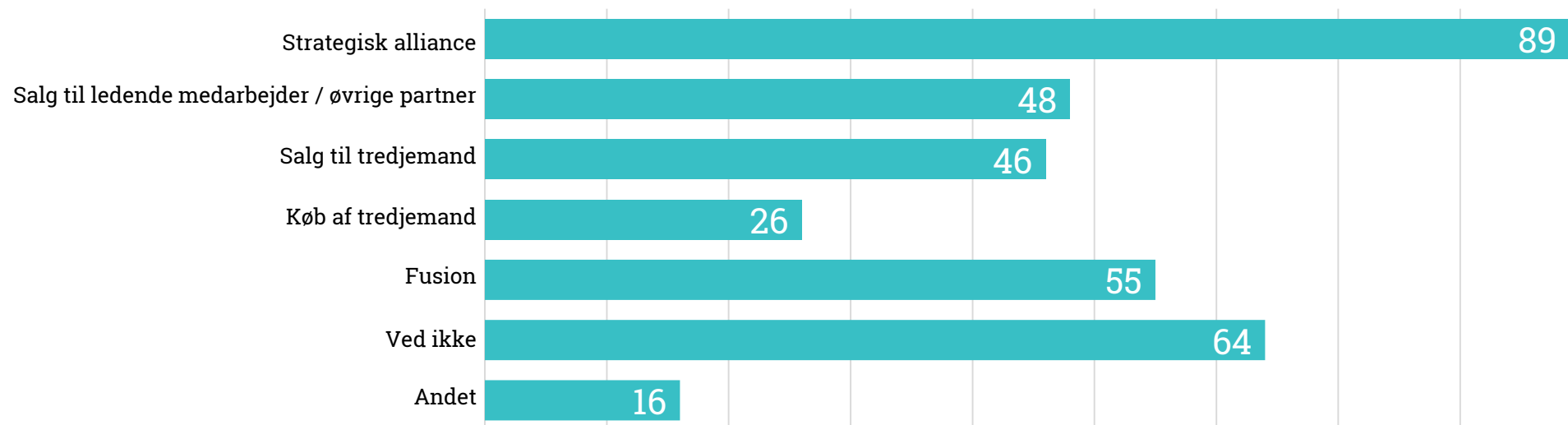
KONSOLIDERINGER

Der ses konsolideringer i branchen med flere nylige alliancer, salg, opkøb og fusioner. Står din virksomhed over for lignende tiltag?

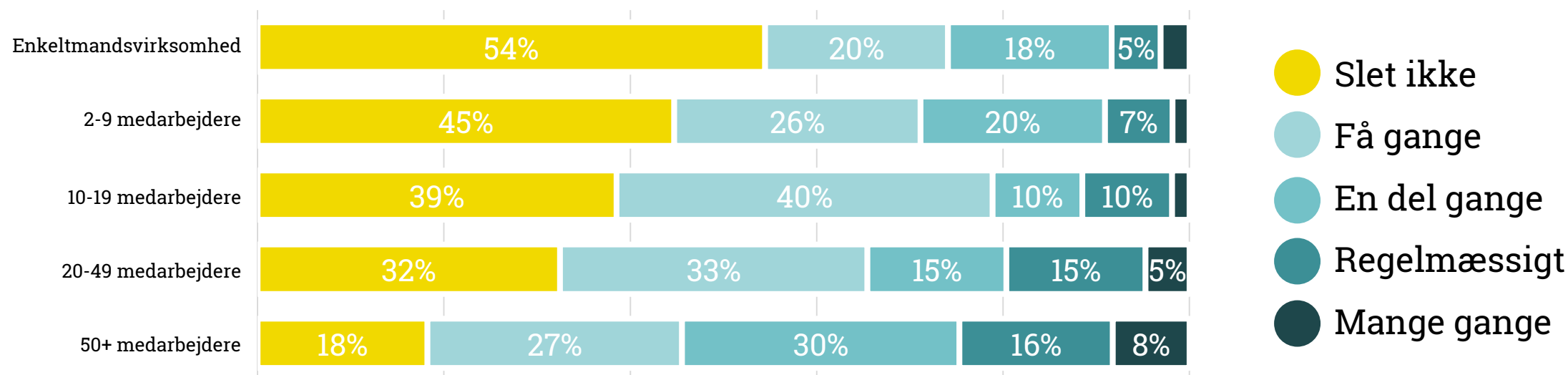
KONSOLIDERINGER - MULIGHEDER

Hvis mulighederne overvejes, hvilke af nedenstående er relevante for virksomheden, du repræsenterer?”

BRUG AF MEDLEMSTILBUD

Hvor meget har du og din virksomhed benyttet sig af Danske Arkitektvirksomheders medlemstilbud i 2017?

MEDLEMSLIVSCYKLUS

